

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha č. 1

k usnesení vlády
ze dne 12. října 2005 č. 1304

Metodické pokyny pro zajišťování prací při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii

ČÁST PRVNÍ

Úvodní ustanovení

Čl. 1

Předmět úpravy

(1) Tyto metodické pokyny stanoví postup ministerstev a ostatních orgánů státní správy (dále jen „orgány státní správy“) při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii.

(2) Tyto metodické pokyny upravují

- a) základní pravidla používaná při plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii,
- b) postup orgánů státní správy při zajišťování a hodnocení slučitelnosti právních předpisů České republiky s právem Evropské unie,
- c) postup při evidenci stavu a průběhu plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii prostřednictvím Informačního systému pro aproximaci práva (dále jen „ISAP“).

(3) V záležitostech týkajících se datové základny ISAP, těmito metodickými pokyny neupravenými, se postupuje podle pokynů a uživatelských příruček, které vydává Úřad vlády – odbor kompatibility (dále jen „odbor kompatibility“).

Čl. 2

Základní pojmy

(1) V těchto metodických pokynech se rozumí

- a) **předpisy Evropské unie** primární a sekundární právo, mezinárodní smlouvy a akty přijaté na jejich základě,
- b) **právem Evropské unie** předpisy Evropské unie, judikatura a obecné právní zásady,
- c) **primárním právem** Smlouva o založení Evropského společenství, Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii a Smlouva o Evropské unii, včetně protokolů, příloh a prohlášení k těmto smlouvám, ve znění smluv, které je mění nebo doplňují, a smlouvy o přistoupení jednotlivých členských států včetně protokolů, příloh a prohlášení k těmto smlouvám,
- d) **sekundárním právem** akty, k jejichž vydání jsou orgány Evropské unie zmocněny primárním právem, zejména směrnice, nařízení a rozhodnutí ve smyslu článku 249 Smlouvy o založení Evropského společenství a rozhodnutí a rámcová rozhodnutí ve smyslu článku 34 Smlouvy o Evropské unii,
- e) **mezinárodními smlouvami** dohody zavazující Evropská společenství nebo Evropskou unii a jejich členské státy nebo dohody uzavřené mezi Českou republikou a jinými státy za účelem plnění úkolů stanovených primárním právem,
- f) **judikaturou** rozhodnutí Soudního dvora Evropských společenství, Soudu prvního stupně a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie,
- g) **obecnými právními zásadami** principy uznané judikaturou, které zavazují orgány Evropské unie a členské státy při implementaci práva Evropské unie, zejména lidská práva a základní svobody a zásady vyplývající z koncepce

právního státu (například zásada právní jistoty, zásada ochrany legitimního očekávání, zásada přiměřenosti a další).

(2) V těchto metodických pokynech se dále rozumí

- a) **implementací** příprava a proces přijímání právních předpisů České republiky, zaměřené na dosažení slučitelnosti právního řádu České republiky s právem Evropské unie, a dalších opatření, která jsou nutná k zajištění řádné aplikace práva Evropské unie,
- b) **transpozicí (promítnutím)** změna právního řádu České republiky, zaměřená na dosažení cíle a účelu předpokládaného směrnici,
- c) **adaptací (přizpůsobením)** změna právního řádu České republiky, zaměřená na zajištění aplikace nařízení,
- d) **implementačním předpisem** právní předpis České republiky, který transponuje požadavky směrnice do právního řádu České republiky, zajišťuje adaptaci právního řádu České republiky na nařízení nebo přispívá k aplikaci práva Evropské unie jiným způsobem,
- e) **referenční povinností** povinnost vyplývající ze směrnice odkázat na tuto směrnici v právním předpisu České republiky, transponujícím směrnici,
- f) **notifikací** povinnost oznamovat Evropské komisi právní předpisy České republiky transponující směrnici,
- g) **gestorem** orgán státní správy odpovědný za zajištění řádné implementace předpisu Evropské unie jako celku, zejména za jeho transpozici, adaptaci nebo jiné zohlednění; gestor je na této transpozici, adaptaci nebo jiném zohlednění vždy účasten,
- h) **spolugestorem** orgán státní správy, který se podílí na plnění povinností gestora a v rozsahu své působnosti odpovídá společně s gestorem za plnění povinností vyplývajících z těchto metodických pokynů.

ČÁST DRUHÁ

Organizačně – technická pravidla uplatňovaná při plnění legislativních závazků vyplyvajících z členství České republiky v Evropské unii

Hlava I

Přidělování gescí

Čl. 3

Přidělování gescí k předpisům Evropské unie po vyhlášení v Úředním věstníku EU

(1) Ke každému předpisu Evropské unie se přiděluje pouze jeden gestor. Přidělování gescí a evidenci gestorů zajišťuje odbor kompatibility. Přidělování gescí je prováděno prostřednictvím databáze ISAP č. 1A.

(2) Odbor kompatibility přidělí gesci nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne vyhlášení předpisu Evropské unie v Úředním věstníku EU. Současně založí předpis do datové základny v databázi ISAP č. 1A a o přidělení gesce informuje gestora prostřednictvím záznamu v této databázi a elektronickou poštou. Pokud byl gestor přidělen již k návrhu předpisu Evropské unie podle článku 4, přidělí odbor kompatibility k tomuto předpisu stejného gestora.

(3) Gestor může přijetí gesce odmítnout do 10 pracovních dnů ode dne jejího přidělení. Odmítnutí gesce provádí gestor v rámci databáze ISAP, ve které mu byla gesce přidělena. Odmítnutí musí být odůvodněno a doplněno odůvodněným návrhem na jiného gestora. Neodmítne-li gestor přidělení gesce v této lhůtě, má se za to, že s přidělením gesce souhlasí a gesci přijal. Odmítnuté gesce a případné spory při přebírání gescí řeší průběžně ve spolupráci s dotčenými resorty jednáním odbor kompatibility a navrhuje opatření k nápravě. Nedojde-li k dohodě při tomto

jednání, připraví odbor kompatibility ve spolupráci s dotčenými orgány státní správy materiál, který bude předložen vládě pro účely konečného rozhodnutí sporu.

(4) Gesci, která již byla přijata, lze změnit pouze na základě návrhu gestora, k němuž je přiložen souhlas nově navrženého gestora s převzetím gesce. K provedení změny gesce musí být tato vyjádření souhlasu písemně oznámena odboru kompatibility, který zaznamená změnu gesce v databázích ISAP, pokud k ní nevyjádří připomínky.

(5) O stavu přidělování gescí je pravidelně informována vláda podle čl. 10 těchto metodických pokynů.

Čl. 4

Přidělování gescí k návrhům předpisů Evropské unie a mezinárodních smluv sjednávaných v rámci Evropské unie

Článkem 3 těchto metodických pokynů není dotčeno přidělování gescí k návrhům předpisů Evropské unie upravené Směrnicí vlády o postupu při zasílání návrhů legislativních aktů ES/EU a materiálů Evropské komise Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu České republiky¹ a přidělování gescí k mezinárodním smlouvám sjednávaným v rámci Evropské unie.

¹ Příloha k usnesení vlády ze dne 13. dubna 2005 č. 415.

Hlava II

Hodnocení předpisů Evropské unie

Čl. 5

**Analýza dopadů předpisů Evropské unie na právní řád České republiky
v průběhu procesu jejich přijímání**

(1) Gestor k návrhu předpisu Evropské unie provádí analýzu dopadů na právní řád České republiky ve smyslu Směrnice vlády o postupu při zasílání návrhů legislativních aktů ES/EU a materiálů Evropské komise Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu České republiky, a to podle bodu 3 vzoru Rámcové pozice/Stanoviska pro Parlament ČR, uvedeného v příloze k této směrnici. V analýze uvede, pokud možno co nejkonkrétněji, které právní předpisy České republiky bude nutné v případě přijetí návrhu doplnit, změnit, zrušit nebo nahradit novými. Podle stavu projednávání návrhu gestor k návrhu předpisu Evropské unie analýzu průběžně upřesňuje a o jejích změnách informuje odbor kompatibility. Na základě dostupných dokumentů a informací získaných v průběhu procesu projednávání návrhu předpisu Evropské unie analýzu doplní ještě před vyhlášením předpisu v Úředním věstníku Evropské unie o co možná nejpodrobnější rozsah vyžadované nové právní úpravy v České republice a časový harmonogram jejího přijetí.

Odbor kompatibility monitoruje analýzy dopadů návrhů právních předpisů Evropské unie na právní řád České republiky, vkládá do databází ISAP relevantní údaje a zpracovává statistiky a přehled těchto dopadů pro účely informování vlády a gestorů, tvorby podkladů pro sestavení plánu legislativních prací vlády a k dalšímu využití.

Pokud přijetím návrhu vznikne rozpor s mezinárodní smlouvou uzavřenou se třetími státy nebo mezinárodními organizacemi, které nemají povahu smluv uvedených v článku 2 odst. 1 písm. e), uvede gestor k návrhu předpisu Evropské unie do analýzy i tuto skutečnost a popřípadě i způsob odstranění případného rozporu, je-li mu již znám.

(2) K zajištění informovanosti zasílá gestor k návrhu předpisu Evropské unie odboru kompatibility veškeré jím zpracované dokumenty k tomuto návrhu, jako jsou

rámcové pozice, instrukce, zápisy z pracovních skupin Rady a jiné dokumenty, zejména pokud obsahují údaje, které se mohou týkat dopadů návrhu tohoto předpisu na právní řád České republiky, a to bezprostředně po jejich vypracování. Na vyžádání sdělí gestor k návrhu předpisu Evropské unie odboru kompatibility další relevantní údaje týkající se legislativních dopadů návrhů právních předpisů Evropské unie na právní řád České republiky.

(3) Orgány státní správy oznamují odboru kompatibility počátek a průběh přípravy návrhů nových předpisů Evropské unie v oboru své působnosti, o kterých se dozví. Informace o počátku a průběhu přípravy návrhů nových předpisů Evropské unie jsou evidovány v databázích ISAP.

Čl. 6

Analýza předpisů Evropské unie vyhlášených v Úředním věstníku EU

(1) Gestor posoudí rozsah a způsob implementace předpisu Evropské unie v České republice. Při tomto posuzování zejména zhodnotí, zda z předpisu Evropské unie vyplývají povinnosti České republiky, k jejichž splnění je nutné přijmout implementační předpisy. Jestliže je to nutné, navrhne současně, které implementační předpisy je třeba přijmout, jejich předkladatele nebo zpracovatele (dále jen „předkladatel“) a předpokládané termíny jejich předložení vládě a nabytí účinnosti.

V případě pochybností o správném způsobu implementace předpisu Evropské unie požádá gestor Evropskou komisi o konzultaci.

Gestor vychází z analýz dopadů na právní řád České republiky před vyhlášením předpisu Evropské unie v Úředním věstníku Evropské unie podle čl. 5 těchto metodických pokynů a z údajů vložených do databází ISAP.

(2) Předkladatelé jsou povinni zahájit práce na přípravě návrhů implementačních předpisů neprodleně po té, co byl vyjasněn rozsah a způsob implementace příslušného předpisu Evropské unie. Gestor dbá na to, aby příprava implementačních předpisů mohla být započata již během procesu přijímání návrhu předpisu Evropské unie, nejpozději však po vyhlášení předpisu Evropské unie v Úředním věstníku Evropské unie.

(3) Při posuzování předpisu Evropské unie podle odstavce 1 se postupuje podle jeho jednotlivých ustanovení a u každého zvlášť se hodnotí

- a) zda vyžaduje přijetí implementačního předpisu,
- b) zda způsobí dopady na závazky České republiky vyplývající z mezinárodních smluv uzavřených se třetími státy nebo mezinárodními organizacemi, které nemají povahu smluv uvedených v článku 2 odst. 1 písm. e).

Přihlíží se přitom i k preambuli předpisu Evropské unie. Předpisy Evropské unie se posuzují podle svého obsahu, nikoli pouze podle své formy².

(4) Nemůže-li gestor zajistit náležitou implementaci předpisu Evropské unie sám ve své působnosti, navrhne s ohledem na povahu a obsah předpisu Evropské unie spolugestory a dohodne s nimi rozsah, v jakém se budou podílet na implementaci. V rozsahu dohodnutého podílu na implementaci odpovídají spolugestori společně s gestorem za plnění povinností vyplývajících z těchto metodických pokynů. V případě, že předkladatelem implementačního předpisu bude jiný orgán státní správy odlišný od gestora, stává se předkladatel zároveň spolugestorem k dotčenému předpisu Evropské unie.

Na požádání gestora řeší odbor kompatibility jednáním otázky spojené s určováním spolugestorství a případné spory mezi gestorem a spolugestory, zejména jestliže se týkají rozsahu a způsobu implementace předpisu Evropské unie. Nedojde-li při tomto jednání k dohodě, předloží gestor věc k rozhodnutí vládě.

Gestor vloží údaje o spolugestorech do příslušné databáze ISAP.

(5) Výsledky posouzení předpisu Evropské unie zpracovává gestor do srovnávací tabulky, kde se na levé straně uvádí ustanovení předpisu Evropské unie a na pravé straně název implementačního předpisu a znění jeho příslušných ustanovení, které zohledňují ustanovení předpisu Evropské unie, respektive název návrhu implementačního předpisu, ve kterém budou ustanovení předpisu Evropské unie zohledněna. U návrhu implementačního předpisu uvede do srovnávací tabulky

² Např. rozsudek ve věcech 789 a 790/79 Calpak SpA et Societa Emiliana Lavorazione Frutta SpA proti Komisi.

předpokládaný termín předložení tohoto návrhu vládě a nabytí jeho účinnosti. Vzor srovnávací tabulky je uveden v příloze I k těmto metodickým pokynům.

Při zpracování srovnávací tabulky ke směrnici, která je již transponována nebo částečně transponována stávajícími právními předpisy České republiky, uvede gestor k příslušnému ustanovení směrnice na pravé straně srovnávací tabulky celé znění ustanovení právního předpisu České republiky transponujícího ustanovení směrnice spolu s hodnocením dosaženého stavu transpozice.

Gestor vypracuje úvodní srovnávací tabulku do 20 pracovních dnů od přijetí gesce. Současně vloží srovnávací tabulku do databáze ISAP č. 2.

Způsobí-li zohlednění právního předpisu Evropské unie rozpor s ustanovením mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Českou republikou a třetím státem nebo mezinárodní organizací, která nemá povahu smlouvy uvedené v článku 2 odst. 1 písm. e), uvede gestor ve srovnávací tabulce, jsou-li mu tyto skutečnosti známy, jakým způsobem a v jaké časové lhůtě bude tento rozpor odstraněn.

(6) Posoudí-li gestor, že z předpisu Evropské unie nevyplývají povinnosti České republiky, k jejichž splnění je nutné přijmout implementační předpisy, není povinen, s výjimkou směrnic a rámcových rozhodnutí, srovnávací tabulku vypracovat. Gestor tuto skutečnost spolu s odůvodněním vyznačí v databázi ISAP č. 2 a uvědomí o tom odbor kompatibility.

(7) U směrnic a rámcových rozhodnutí musí být srovnávací tabulka zpracována vždy. Gestor zejména dbá, aby předpokládané termíny nabytí účinnosti právních předpisů České republiky, kterými budou transponována ustanovení směrnice, předcházely datu, do kterého je Česká republika povinna tato ustanovení transponovat. Obdobně platí tato povinnost i při přípravě předpisů, kterými budou transponována rámcová rozhodnutí.

(8) Gestor průběžně aktualizuje srovnávací tabulku tak, aby vždy odpovídala skutečnému stavu. Nastanou-li jakékoliv skutečnosti, které si vyžádají změnu údajů zanesených ve srovnávací tabulce, např. změnu názvů implementačních předpisů, předpokládaných termínů jejich předložení vládě apod., oznámí gestor tuto skutečnost odboru kompatibility a vloží neprodleně do databáze ISAP č. 2 aktualizovanou srovnávací tabulku.

Srovnávací tabulku je gestor povinen aktualizovat vždy poté, co příslušný implementační předpis nabyl platnosti, a doplnit ji o text ustanovení, kterými byla implementace zajištěna. Aktualizaci srovnávací tabulky k předpisu Evropské unie je gestor povinen neprodleně zpracovat také tehdy, když dochází ke zrušení nebo nahrazení již dříve přijatého implementačního předpisu, popřípadě k jeho změnám, které se týkají implementace předpisu Evropské unie.

(9) Na posouzení předpisu Evropské unie, zpracování srovnávací tabulky a jejích aktualizací se společně s gestorem podílejí spolugestoři. Gestorovi zejména poskytnou zpracované relevantní části srovnávací tabulky tak, aby mohl dodržet lhůtu stanovenou v odstavci 5.

(10) Má-li odbor kompatibility nebo odbor vládní legislativy Úřadu vlády připomínky ke srovnávací tabulce, sdělí tyto připomínky písemně gestorovi, který je povinen je bez zbytečného odkladu vypořádat.

Čl. 7

Notifikace transpozičních předpisů

(1) Odbor kompatibility provádí notifikaci právních předpisů České republiky transponujících směrnice (dále jen „transpoziční předpis“) Evropské komisi. Podklady pro splnění notifikační povinnosti vypracovává a předává odboru kompatibility gestor, který odpovídá za správnost jejich obsahu.

(2) Jednotlivé transpoziční předpisy jsou notifikovány Evropské komisi průběžně tak, jak nabývají platnosti. Po nabytí platnosti každého transpozičního předpisu, transponujícího směrnici nebo její část, ke které přijal gesci, gestor ke směrnici neprodleně, maximálně ve lhůtě 15 pracovních dnů, jako podklad pro provedení notifikace aktualizuje srovnávací tabulku tak, že na pravé straně tabulky k ustanovením směrnice, které byly předpisem transponovány, uvede celá znění příslušných ustanovení transpozičního předpisu. Aktualizovanou srovnávací tabulku vloží do databáze ISAP č. 2. Gestor současně udělí odboru kompatibility písemně souhlas s provedením notifikace transpozičního předpisu a výslovně prohlásí, zda

transpozice směrnice je již dokončena, anebo zda bude pokračovat přípravou a přijímáním dalších předpisů. Pokud gestor v této souvislosti zjistí, že nebylo dosaženo zamýšlené úrovně a rozsahu transpozice, zahájí neprodleně práce na odstranění tohoto stavu. Tuto skutečnost zohlední ve srovnávací tabulce.

Gestor uděluje odboru kompatibility souhlas s provedením notifikace dopisem, jehož vzor je uveden v příloze II k těmto metodickým pokynům.

(3) Odbor kompatibility kontroluje podklady pro provedení notifikace z hlediska splnění formálních náležitostí a požadavků na provedení notifikace, zejména formální správnosti a úplnosti. Případné připomínky sdělí odbor kompatibility gestorovi nejpozději do 10 pracovních dnů od obdržení všech podkladů pro provedení notifikace. Nemá-li k podkladům pro provedení notifikace připomínky, provede ve stejné lhůtě notifikaci transpozičního předpisu do databáze Evropské komise. Gestor je povinen připomínky odboru kompatibility bez odkladu vypořádat.

(4) Jestliže byl transpoziční právní předpis vypracován nebo je předkládán v působnosti spolugestora, je spolugestor povinen poskytnout gestorovi plnou součinnost při vypracování podkladů pro splnění notifikační povinnosti. Zejména je povinen poskytnout gestorovi všechny údaje potřebné k udělení souhlasu s provedením notifikace a zpracovanou relevantní část srovnávací tabulky tak, aby mohla být dodržena lhůta podle odstavce 2.

(5) Notifikace transpozičních předpisů probíhá stejným způsobem i poté, co došlo

- a) ke změně ustanovení, která již dříve promítla směrnici, nebo
- b) k zrušení a nahrazení předpisu, který již dříve promítl směrnici, předpisem novým.

V těchto případech musí být notifikace vždy doprovázena prohlášením, že transpozice směrnice byla již dříve dokončena, a doplněna o nové hodnocení dosaženého stavu transpozice směrnice.

Čl. 8

Hodnocení stavu transpozice směrnic

(1) Pro hodnocení transpozice směrnic se používají kritéria „plná transpozice“, „částečná transpozice“, „netransponováno“ nebo „nerelevantní pro transpozici“.

(2) Za plnou transpozici směrnice se považuje případ, kdy byla do právního řádu České republiky promítnuta všechna relevantní ustanovení směrnice a transpozice směrnice byla dokončena. Za částečnou transpozici se považuje případ, kdy byla do právního řádu České republiky promítnuta pouze některá relevantní ustanovení směrnice. Netransponována je směrnice, pokud žádné její relevantní ustanovení nebylo promítnuto do právního řádu České republiky.

Čl. 9

Zohlednění řízení o porušení smlouvy

Je-li proti České republice vedeno řízení o porušení smlouvy³, popřípadě je-li Česká republika v takovém řízení odsouzena, informuje gestor současně s podáním informace vládnímu zmocněnci pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropských společenství a Soudem prvního stupně⁴ odbor kompatibility o všech změnách, které v právním řádu České republiky v souvislosti s uvedeným řízením zamýšlí učinit, o návrzích právních předpisů České republiky, které je třeba přijmout, předpokládaném datu jejich předložení vládě a nabytí jejich účinnosti. Týká-li se řízení implementace předpisu Evropské unie, ke kterému byla zpracována srovnávací tabulka, provede aktualizaci srovnávací tabulky, ve které vyznačí zamýšlené změny.

³ Čl. 226 a násl. Smlouvy o založení Evropského společenství, nebo čl. 141 a násl. Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

⁴ Usnesení vlády ze dne 4. února 2004 č. 113 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropských společenství a Soudem prvního stupně.

Hlava III

Podávání zpráv, informací a řešení problémů

Čl. 10

Informování vlády České republiky

(1) Na základě údajů v databázích ISAP je vládě České republiky jednou za 3 měsíce předkládána zpráva o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků vyplývajících ze členství České republiky v Evropské unii. Součástí zprávy musí být informace o stavu transpozice směrnic v závislosti na lhůtách pro její provedení, a je-li to třeba, rovněž návrh na uložení úkolu k nápravě nedostatků.

(2) Jedenkrát měsíčně jsou vláda České republiky a gestoři informováni o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii prostřednictvím statistických výkazů z databází ISAP.

Čl. 11

Pracovní skupina

(1) Odbor kompatibility svolává podle potřeby, zpravidla jedenkrát měsíčně, pracovní skupinu složenou ze zástupců orgánů státní správy, na které jsou projednávány otázky upravené těmito metodickými pokyny a další otázky týkající se plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii, včetně organizačně-technických otázek spojených s provozem a fungováním ISAP.

(2) Návrh na svolání pracovní skupiny, jejímž předmětem má být řešení problému, který se týká více orgánů státní správy, může být odboru kompatibility podán rovněž kterýmkoliv z dotčených orgánů státní správy.

ČÁST TŘETÍ

Základní pravidla a metody implementace práva Evropské unie

Hlava I

Čl. 12

Hodnocení slučitelnosti právních předpisů České republiky

(1) Právní předpisy České republiky a jejich návrhy (dále jen „právní předpisy České republiky“) se hodnotí z hlediska slučitelnosti s právem Evropské unie jako plně slučitelné, částečně slučitelné nebo neslučitelné.

(2) Pro účely hodnocení slučitelnosti právních předpisů České republiky s právem Evropské unie se rozumí

- a) **plnou slučitelností** stav, kdy
- není právní předpis České republiky v rozporu s žádným ustanovením práva Evropské unie, a
 - jsou zohledněna všechna ustanovení předpisu Evropské unie, která se týkají právního předpisu České republiky dle aktuální srovnávací tabulky, a je zajištěna jejich řádná aplikace,
- b) **částečnou slučitelností** stav, kdy
- je právní předpis České republiky v rozporu pouze s jinými než podstatnými ustanoveními práva Evropské unie, nebo
 - z ustanovení předpisu Evropské unie, která se týkají právního předpisu České republiky dle aktuální srovnávací tabulky, nejsou zohledněna pouze jiná než podstatná ustanovení a právní předpis České republiky nesplňuje pouze některé požadavky na zajištění řádné aplikace,
- c) **neslučitelností** stav, kdy
- právní předpis České republiky je v rozporu s podstatnými ustanoveními práva Evropské unie, nebo
 - z ustanovení předpisu Evropské unie, která se týkají právního předpisu České republiky dle aktuální srovnávací tabulky, nejsou zohledněna

podstatná ustanovení a právní předpis České republiky nesplňuje požadavky na zajištění řádné aplikace,

d) **podstatnými ustanoveními práva Evropské unie**

- pravidla vnitřního trhu v rámci Evropské unie, vyjádřená primárním právem ve čtyřech základních svobodách (volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu) a v pravidlech hospodářské soutěže,
- ustanovení předpisů Evropské unie včetně navazující judikatury, kterými se vymezuje rozsah působnosti těchto předpisů, nebo jiná ustanovení, jejichž nezohledněním se zásadním způsobem poruší nebo nenaplní cíl a účel předpisu Evropské unie.

Hlava II

Obecné požadavky na implementaci

Čl. 13

(1) Při implementaci práva Evropské unie se vezme v úvahu právo Evropské unie v celém svém rozsahu. Zohledňují se rovněž výsledky jednání a konzultací s orgány Evropské unie o věcech týkajících se zamýšlené úpravy, včetně závěrů a závazků, které z těchto jednání vyplynuly. Orientačně se vezmou v úvahu i legislativní záměry a návrhy předpisů Evropské unie. Podpůrně se mohou vzít v úvahu i způsoby implementace práva Evropské unie použité v jiných členských státech.

(2) Při implementaci práva Evropské unie se učiní veškerá vhodná opatření k naplnění legislativních závazků vyplývajících ze členství České republiky v Evropské unii. Z právního řádu České republiky se rovněž odstraňují ustanovení, která těmto závazkům odporují⁵.

⁵ Čl. 10 Smlouvy o založení Evropského společenství.
Čl. 192 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii.

(3) Při implementaci práva Evropské unie je nutno dbát na to, aby předpisy Evropské unie bylo možno řádně aplikovat. K řádné aplikaci je nutné přijímat i opatření, která zabezpečí, že výkon práv a povinností vyplývajících z práva Evropské unie bude institucionálně zajištěn.

(4) Sankce za porušení práv a povinností vyplývajících z práva Evropské unie musí být dostatečně účinné, odrazující a přiměřené, a nesmí být méně přísné než sankce za porušení podobných práv a povinností, jejichž úprava náleží do výlučné kompetence České republiky.

Čl. 14

(1) Při implementaci práva Evropské unie gestor předpisu Evropské unie zajistí, aby implementační úprava měla formu právního předpisu. Forma jiného než právního předpisu, například vnitřního předpisu, může být použita pouze ve výjimečných případech, pokud to zákon umožňuje, a za předpokladu, že obsah tohoto předpisu nebude bezprostředně upravovat práva a povinnosti fyzických a právnických osob ani kompetence správních úřadů nebo orgánů územní samosprávy. V případě uvedeném ve větě druhé gestor, popřípadě předkladatel, zašle odboru kompatibility k informaci i znění těchto předpisů bezprostředně po jejich schválení.

(2) Předkladatel implementačního předpisu vypracuje a předloží návrh tak, aby implementační předpisy nabyly účinnosti nejpozději dnem, který je stanoven v příslušném předpisu Evropské unie pro jeho řádnou implementaci. Pokud je to možné, je nutno brát v úvahu i přiměřenou legisvakanci lhůtu.

Čl. 15

(1) Předkladatel v návrhu implementačního předpisu zohlední přesně tu část osobní a věcné působnosti předpisu Evropské unie, která se tohoto předpisu týká dle srovnávací tabulky, nejde-li o případ podle článku 20 odst. 3 a 4.

(2) Pojmy obsažené v předpisech Evropské unie se vykládají tak, aby jim byl přisouzen význam užívaný v právu Evropské unie. Vzniknou-li pochybnosti o významu určitého pojmu v předpisu Evropské unie, které nelze odstranit ani přihlédnutím k preambuli tohoto předpisu, primárnímu právu, judikatuře ani jiným pramenům práva Evropské unie, stanoví se význam tohoto pojmu porovnáním jednotlivých jazykových verzí dotčeného předpisu Evropské unie, popř. porovnáním implementačních úprav přijatých jednotlivými členskými státy.

(3) Preambule předpisů Evropské unie se do právních předpisů České republiky nepromítají. Pro zjištění cíle předpisů práva Evropské unie se však k preambulím přihlíží. U předpisů sekundárního práva se pro zjištění cíle dále vychází i z příslušných ustanovení primárního práva.

(4) V právním řádu České republiky se neimplementují ustanovení předpisů Evropské unie, která jsou pro Českou republiku nerelevantní, např. ustanovení určená výslovně jiným členským státům nebo ustanovení, kterými se ukládají povinnosti orgánům Evropské unie. Ustanovení předpisů Evropské unie, kterými se orgánům státní správy ukládají povinnosti informovat orgány Evropské unie, například ustanovení upravující notifikaci transpozičních předpisů Evropské komisi, nemusí být vždy v právních předpisech České republiky implementována.

Čl. 16

Při implementaci práva Evropské unie se rovněž zjišťuje, zda a v jakém rozsahu jsou předpisy Evropské unie na základě příloh k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru nebo k dohodám mezi Evropským společenstvím, popřípadě Evropským společenstvím a jeho členskými státy a Švýcarskou konfederací⁶

⁶ Dohoda o volném pohybu osob mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na druhé straně.

Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě.

Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o železniční a silniční nákladní a osobní dopravě.

Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o obchodu se zemědělskými výrobky.

relevantní pro Islandskou republiku, Lichtenštejnské knížectví a Norské království nebo pro Švýcarskou konfederaci. Pokud je podle výsledků zjištění předpis Evropské unie relevantní i pro tyto státy, přizpůsobí tomu předkladatel znění implementačního předpisu, a to tak, aby byl ve vztazích s přeshraničním prvkem vztah k těmto státům vyjádřen.

Čl. 17

Vládě se v zásadě předkládají jen plně slučitelné návrhy právních předpisů České republiky. Skutečnost, že je návrh plně slučitelný, potvrdí předkladatel v důvodové zprávě nebo odůvodnění k návrhu. Zároveň může přiložit kromě rozdílové tabulky podle přílohy č. 5 Legislativních pravidel vlády i aktuální srovnávací tabulky vypracované podle čl. 6 těchto metodických pokynů.

Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody.

Dohoda mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o některých aspektech zadávání veřejných zakázek.

Dohoda o vědecké a technologické spolupráci mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací.

Hlava III

Zvláštní požadavky na implementaci

Čl. 18

Judikatura a obecné právní zásady

(1) Při implementaci práva Evropské unie se zohledňuje judikatura, a to zejména v případech, kdy vykládá pojmy obsažené v ustanoveních primárního práva nebo sekundárního práva, kdy doplňuje či upřesňuje osobní a věcný rozsah předpisů Evropské unie, nebo kdy vykládá obecné právní zásady a stanoví jejich použití, dopady a limity.

(2) Obecné právní zásady se zohledňují tak, aby v právním řádu České republiky nevznikal s příslušnou zásadou rozpor a aby bylo dosaženo výsledku, který tato zásada předpokládá.

Čl. 19

Implementace primárního práva

(1) Při implementaci primárního práva se odstraňují rozpory s primárním právem, zejména s pravidly vnitřního trhu Evropské unie, vyjádřenými v ustanoveních o volném pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu, s jinými ustanoveními s přímým účinkem a s ustanoveními o politikách Evropské unie.

(2) Odstraňováním rozporů s pravidly vnitřního trhu podle odstavce 1 se rozumí zejména odstranění přímé diskriminace, kterou není možno podřadit pod některou z výjimek stanovených primárním právem, odstranění nepřímé diskriminace a opatření omezujících volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, která není možno náležitě odůvodnit, a odstranění rozporů s pravidly hospodářské soutěže.

(3) Vyžaduje-li řádná implementace primárního práva úpravy právních předpisů České republiky, postupuje se obdobně podle ustanovení části třetí, která se vztahují na nařízení.

Čl. 20

Transpozice směrnic

(1) Transpoziční předpisy musí naplňovat cíl a účel stanovený transponovanou směrnicí.

(2) Obsah transpozičního předpisu musí být jasný, srozumitelný, přehledný a jednoznačný, aby nevznikaly pochybnosti o rozsahu a obsahu práv a povinností fyzických a právnických osob, kterých se transpoziční předpis dotýká. Transpoziční předpis nesmí obsahovat podmínky nebo požadavky, které nejsou pro promítnutí směrnice nezbytné, pokud mohou překážet výsledku, jehož má být podle směrnice dosaženo nebo mohou způsobit, že směrnice nebude promítnuta v předepsané lhůtě. Transpoziční předpis dále musí respektovat systematiku právního řádu České republiky a být ústavně konformní. Je-li to pro zajištění plného promítnutí možné, využívají se v transpozičním předpisu pojmy již zavedené v právním řádu České republiky. Příklady správné a nesprávné transpozice směrnic jsou uvedeny v příloze III.

(3) Odchylení od ustanovení směrnice je možné, pokud takový postup právo Evropské unie výslovně umožňuje nebo pokud to z jeho povahy vyplývá.

(4) Transpozici provedenou tak, že úprava obsažená v transpozičním předpisu má širší osobní, věcnou, popř. místní působnost, než transponovaná směrnice, lze provést, pokud není v rozporu s právem Evropské unie .

(5) Referenční povinnost v návrhu transpozičního právního předpisu se plní prostřednictvím odkazu na transponovanou směrnici formou poznámky pod čarou v souladu s Legislativními pravidly vlády.

Čl. 21

Adaptace právních předpisů České republiky na nařízení

(1) Vyžaduje-li nařízení doplnění právních předpisů České republiky nebo je-li takové doplnění nutné z důvodu zajištění jeho řádné aplikace, výkonu a dodržování, provede se toto doplnění změnou stávajícího nebo vydáním nového právního předpisu České republiky (dále jen „adaptační předpis“). V adaptačním předpisu se na nařízení odkáže v poznámce pod čarou v souladu s Legislativními pravidly vlády. Adaptační předpis musí splňovat kritéria uvedená v článku 20 odst. 2.

(2) Jestliže není možné zajistit přehlednost a srozumitelnost právního řádu České republiky jiným způsobem, je možné výjimečně, pokud si řádná aplikace vyžádá složité kombinace ustanovení nařízení a právního řádu České republiky, přenést část obsahu nařízení do právního předpisu České republiky⁷.

(3) Ustanovení právních předpisů České republiky, která jsou v rozporu s nařízením, se upraví tak, aby byl rozpor odstraněn.

(4) Pokud nařízení předpokládá výkon určité působnosti vnitrostátním orgánem a v právním řádu České republiky nemá věcně příslušný vnitrostátní orgán působnost v potřebném rozsahu stanovenou, popřípadě není takový orgán zřízen, je nutno navrhnout přímou novelu zákona nebo samostatný zákon; obdobně to platí, pokud v právním řádu České republiky není stanovena dostatečná procesní úprava.

(5) Je-li to potřeba pro zajištění řádné aplikace nařízení, upraví se v zákoně sankce za neplnění tohoto nařízení. Skutková podstata přestupku nebo správního deliktu se u nařízení, která obsahují jasná hmotněprávní ustanovení, formuluje tak, aby vyjádřila druh protiprávního jednání, zpravidla bez odkazu na příslušný článek nařízení v textu zákona.

⁷ Rozsudek ve věci 272/83 Komise proti Itálii.

Čl. 22

Implementace mezinárodních smluv a aktů přijatých na jejich základě

(1) Vyžaduje-li řádná implementace mezinárodních smluv úpravy právních předpisů České republiky, postupuje se obdobně podle ustanovení části třetí, která se vztahují na nařízení.

(2) Ustanovení části třetí, která se vztahují na odstraňování rozporů s primárním právem, se obdobně použijí na mezinárodní smlouvy, pokud z jejich povahy vyplývá, že pravidla vnitřního trhu nebo ustanovení o politikách Evropské unie mají být použita i na právní vztahy podle těchto mezinárodních smluv.

(3) Právně závazné akty přijaté na základě mezinárodních smluv se v právním řádu České republiky implementují ve stejném rozsahu jako rozhodnutí podle článku 24 odst. 1. Právně nezávazné akty přijaté na základě mezinárodních smluv se v právní řádu České republiky implementují podle článku 23.

Čl. 23

Implementace doporučení a jiných právně nezávazných aktů sekundárního práva

(1) V implementačních předpisech se zohledňují doporučení nebo jiné právně nezávazné předpisy sekundárního práva, které doplňují nebo vykládají závazné předpisy sekundárního práva implementované do těchto předpisů. Implementace ostatních doporučení nebo jiných nezávazných předpisů sekundárního práva se ponechává na rozhodnutí gestora.

(2) Předpisy sekundárního práva, které stanoví České republice povinnost vyvinout úsilí ke splnění určitého cíle (například rezoluce, závěry Evropské rady, obecné pokyny), se implementují tak, aby bylo, s ohledem na možnosti České republiky, tohoto cíle v největší možné míře dosaženo.

Čl. 24

Implementace ostatních předpisů Evropské unie

(1) Ustanovení rozhodnutí podle článku 249 Smlouvy o založení Evropského společenství, která mají charakter směrnic, zejména v případě, kdy mění nebo doplňují směrnice, se implementují obdobně jako směrnice. Ustanovení rozhodnutí podle článku 249 Smlouvy o založení Evropského společenství, která jsou přímo použitelná, se implementují obdobně jako nařízení. Není-li možno postupovat podle věty první a druhé, implementují se rozhodnutí v právním řádu České republiky podle odstavce 3.

(2) Ustanovení části třetí, která se vztahují na směrnice, se obdobně použijí na rámcová rozhodnutí Evropské unie, pokud to jejich povaha nevyklučuje.

(3) Ostatní předpisy Evropské unie zavazující Českou republiku se implementují do právního řádu České republiky, pokud to výslovně vyžadují nebo pokud je to nutné pro naplnění cíle, který stanoví. Implementací se v tomto případě rozumí změna, popřípadě zrušení stávajícího nebo vydání nového právního předpisu České republiky.

ČÁST ČTVRTÁ

Sledování a zjednodušování legislativního procesu

Čl. 25

Sledování legislativního procesu

(1) Odbor kompatibility souhrnně sleduje všechny připravované návrhy právních předpisů České republiky. Informace o těchto návrzích jsou ukládány do databázi ISAP.

(2) Předkladatelé informují odbor kompatibility o všech relevantních skutečnostech, které se týkají předkládání a přijímání návrhů právních předpisů

České republiky, resp. jejich věcných záměrů. Poskytují bez vyžádání a bez odkladu zejména aktuální údaje o názvu legislativního úkolu, jeho předpokládaného předložení vládě a nabytí účinnosti a stavu přípravy nebo projednávání. Na vyžádání odboru kompatibility je předkladatel povinen sdělit další relevantní informace.

Čl. 26

Spojování návrhů právních předpisů

(1) Není-li tím ohroženo plnění jiných legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii a je-li to objektivně možné, zdrží se předkladatelé předložení návrhu změny právního předpisu České republiky, jestliže je zřejmé, že v blízké době, zpravidla v průběhu nadcházejících 6 měsíců, bude přijat předpis Evropské unie, jehož implementace si vyžádá další změnu téhož právního předpisu. Předkladatelé začlení původně zamýšlený návrh do návrhu právního předpisu, ve kterém budou zohledněny i předpisy Evropské unie. Návrh tohoto právního předpisu se vypracuje v souladu s pravidly podle části třetí těchto metodických pokynů, zejména článku 20, bude-li se jednat o návrh transpozičního předpisu.

(2) Odbor kompatibility vyhodnocuje dopady připravovaných návrhů právních předpisů České republiky, vyplývající ze srovnávacích tabulek a údajů poskytnutých gestory a předkladateli, na legislativní proces v České republice. Za účelem jeho zjednodušení může navrhnout spojení legislativních úkolů tak, aby nebyly v období 6 měsíců opakovaně předkládány změny téhož právního předpisu České republiky.

ČÁST PÁTÁ

Závěrečná ustanovení

Čl. 27

Orgány státní správy určí kontaktní osobu odpovědnou za vypracování srovnávacích tabulek a jejich aktualizace, sledování průběhu implementace předpisů Evropské unie v jejich působnosti a komunikaci a předávání informací a údajů odboru kompatibility podle těchto metodických pokynů.

Čl. 28

Těmito metodickými pokyny nejsou dotčena Legislativní pravidla vlády.

Čl. 29

Tyto metodické pokyny nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2006.

Vzor srovnávací tabulky pro posouzení implementace předpisu Evropské unie

Celex kód:		Gestor:		Zpracoval (jméno, datum):	
Název:		Lhůta pro implementaci:		Schválil (jméno, datum):	
Právní předpis EU		Implementační předpisy ČR			
Ustanovení (článek, odst., písm., atd.)	Citace ustanovení	Předkladatel	Název předpisu, resp. číslo Sb. z. nebo název návrhu předpisu, resp. číslo ID ⁸ :	Citace ustanovení (§, odst., písm., atd.) ⁹	Vyhodnocení implementace ¹⁰
					Pozn.

Rekapitulace platných předpisů a návrhů relevantních z hlediska implementace předpisu ES/EU

1. Seznam platných předpisů ČR (úplné názvy)

Poř. č.:	Předkladatel:	Název předpisu	Účinnost předpisu

2. Seznam návrhů předpisů ČR (úplné názvy)

Poř. č.:	Předkladatel :	Číslo ID	Název návrhu předpisu	Datum zahájení prací na návrhu	Předpokládané datum předložení vládě	Předpokládané datum nabytí účinnosti

3. Poznámky¹¹

Poř.č.:	Text poznámky

⁸ Přidělí odbor kompatibility.⁹ Vyplní se v případě platného předpisu.¹⁰ U směrnice a rámcových rozhodnutí se vyplní PT - plná transpozice, DT - dílčí transpozice, NT - netransponováno, NRT - nerelevantní pro transpozici, u nařízení PAD - plná adaptace, DAD - dílčí adaptace, NA - neadaptováno.¹¹ V případě rozsáhlejší poznámky uveďte ve sloupci „Poznámka“ pouze pořadové číslo a text poznámky uveďte v této tabulce.

Vzor oznamovacího dopisu k provedení notifikace transpozičních předpisů

Věc: Směrnice Evropských společenství - souhlas s notifikací

Za ústřední orgán, který je gestorem odpovědným za provedení transpozice níže uvedené směrnice ES do právního řádu České republiky, uděluji souhlas s provedením notifikace¹:

Celexové číslo	Termín transpozice	Název

Aktualizovaná srovnávací tabulka, která představuje základní podklad prokazující dosažený stav transpozice směrnice, byla připojena k formuláři STNS v databázi ISAP č. 2 k příslušnému celexovému číslu.

nebo

Důvod, pro který je směrnice nerelevantní pro transpozici do právního řádu ČR je uveden ve formuláři A v databázi ISAP č. 2 u příslušného celexového čísla.

V Praze dne

.....
jméno
funkce

Adresát:
Úřad vlády ČR
odbor kompatibility s právem ES
Nábřeží E. Beneše 4
118 01 Praha 1

¹ Gestor uvede:

„právních předpisů ČR transponujících tuto směrnici ES. Transpozice směrnice byla dokončena. Směrnice je v právním řádu ČR **plně transponována**.“

nebo

„právních předpisů ČR transponujících tuto směrnici ES. Transpozice směrnice bude dokončena přijetím dalších právních předpisů. Směrnice je v právním řádu ČR **transponována částečně**.“

nebo

„důvodu, pro který je směrnice ES **nerelevantní** pro transpozici do právního řádu ČR.“

Příklady správné a nesprávné transpozice směrnic

1) Nedostatky založené na doslovném opisování směrnice

Směrnice stanoví:

„(1) Dožádaný orgán co nejdříve písemně potvrdí přijetí žádosti o informace, nejpozději však do sedmi dnů po jejím přijetí.

(2) Dožádaný orgán případně neprodleně po přijetí žádosti o informace vyzve dožadující orgán o poskytnutí doplňujících nezbytných informací.

(3) Dožadující orgán poskytne veškeré doplňující nezbytné informace, ke kterým má běžně přístup.“

Správná transpozice:

„(X) Obdržení žádosti o informace od příslušného orgánu jiného členského státu EU ministerstvo nejpozději do 7 dnů písemně potvrdí. Neobsahuje-li žádost údaje podle odstavce ..., informace se poskytnou, pouze pokud jsou údaje na vyžádání ministerstva doplněny.

(XX) Požaduje-li ministerstvo informace od příslušného orgánu jiného členského státu EU, poskytne tomuto orgánu údaje podle odstavce“

Nesprávná transpozice:

„(X) Obdržení žádosti o informace dožádaný orgán nejpozději do sedmi dnů písemně potvrdí. Neobsahuje-li žádost údaje podle odstavce... , informace se poskytnou, pouze pokud jsou údaje na vyžádání dožádaného orgánu doplněny. Dožádaný orgán požádá o poskytnutí nezbytných dodatečných informací, které dožadující orgán poskytne, má-li k nim běžně přístup.“

Komentář:

Při transpozici směrnic je nutné zajistit, aby transpoziční právní úprava byla jasná, srozumitelná, přehledná a jednoznačná, a aby tak byla zajištěna její bezproblémová aplikace. Doslovné opisování směrnice tento cíl nemůže samo o sobě naplnit; transpoziční právní úprava může být v jeho důsledku nesrozumitelná,¹ případně zcela nesprávná (viz výše uvedený příklad nesprávné transpozice, v němž jsou stanoveny povinnosti dožadujícímu i dožádanému orgánu, aniž je vzato v potaz, že jedním z těchto subjektů bude ministerstvo a druhým orgán jiného členského státu EU, kterému navíc nelze právním předpisem ČR ukládat povinnosti).

¹ Při transpozici je třeba mít na paměti, že úřední jazyky všech členských států jsou postaveny na stejnou úroveň. Pokud je tedy znění určité směrnice v českém jazyce nejasné nebo nejednoznačné a mělo-li by působit aplikační potíže, je vhodné přihlédnout k ostatním jazykovým verzím.

2) **Nedostatky založené na tom, že není promítnut celý osobní nebo věcný rozsah směrnice z důvodu úzkého výkladu základních pojmů použitých ve směrnici:**

Směrnice stanoví:

„(1) Účelem této směrnice je stanovit obecný rámec pro boj proti diskriminaci v zaměstnání, s cílem zavést zásadu rovného zacházení v členských státech.

(2) V mezích oblastí svěřených Společenství se tato směrnice vztahuje na:

- a) podmínky zaměstnání včetně odměňování
- b)“.

Správná transpozice:

„Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství*) a blíže vymezuje právo na rovné zacházení ve věcech

- a) pracovněprávních a jiných právních vztahů týkajících se výkonu závislé práce včetně odměňování,
- b)

*) Směrnice.....“.

Nesprávná transpozice:

„Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství*) a blíže vymezuje právo na rovné zacházení ve věcech

- a) týkajících se pracovního poměru včetně poskytování mzdy nebo platu za vykonanou práci,
- b)

*) Směrnice.....“.

Komentář:

Má-li být dosaženo plné transpozice směrnice, je nutno zejména zajistit, že transpoziční úprava bude pokrývat celý rozsah působnosti směrnice. Přitom se musí vzít v potaz, že pojmy práva Evropské unie mnohdy nemají stejný význam jako obdobné pojmy využívané v českém právním řádu s tím, že se obvykle vztahují na širší okruh právních vztahů. Např. pojem „zaměstnání“ v případě směrnic týkajících se zákazu diskriminace pokrývá jak pracovní poměr, tak i poměry služební, a dále i jiné právní vztahy, které jsou charakteristické vztahem nadřízenosti a podřízenosti při výkonu práce (tzv. závislá práce).

3) Nedostatky založené na tom, že odchýlením od směrnice dojde k rozporu s primárním právem:

Směrnice stanoví:

V preambuli:

„s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 47 odst. 2 a článek 55 této smlouvy, vzhledem k tomu, že podle čl. 3 písm. c) Smlouvy představuje odstranění překážek volného pohybu osob a služeb mezi členskými státy jeden z cílů Společenství, ...“.

Ve vlastním textu:

„Členské státy zajistí, aby pracovníkům vyslaným v rámci poskytování služeb z jiného členského státu na jejich území byly zaručeny pracovní podmínky podle práva členského státu, ve kterém je práce vykonávána, v následujících oblastech:

- a) maximální délky pracovní doby a minimální délky odpočinku,
- b) minimální délky dovolené za kalendářní rok,
- c) minimální mzdy, včetně sazeb za přesčas.“

Správná transpozice:

„(1) Je-li zaměstnanec zaměstnavatele z jiného členského státu Evropské unie vyslán k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb*) na území České republiky, vztahuje se na něho úprava České republiky, pokud jde o

- a) maximální délku pracovní doby a minimální délku odpočinku,
- b) minimální délku dovolené za kalendářní rok nebo její poměrnou část,
- c) minimální mzdu, minimální mzdové tarify a příplatky za práci přesčas.

(2) Odstavec 1 se nepoužije na zaměstnance ve služebním poměru, zařazené k výkonu práce ve správních úřadech.

*) Čl. 49 Smlouvy o založení Evropského společenství.“

Nesprávná transpozice:

„(1) Je-li zaměstnanec zaměstnavatele z jiného členského státu Evropské unie vyslán k výkonu práce v rámci nadnárodního poskytování služeb*) na území České republiky, vztahuje se na něho úprava České republiky, pokud jde o

- d) maximální délku pracovní doby a minimální délku odpočinku,
- e) minimální délku dovolené za kalendářní rok nebo její poměrnou část,
- f) minimální mzdu, minimální mzdové tarify a příplatky za práci přesčas.

(2) Odstavec 1 se nepoužije na zaměstnance ve správních úřadech.

*) Čl. 49 Smlouvy o založení Evropského společenství.“

Komentář:

Odchylení od ustanovení směrnice je možné, pokud právo Evropské unie takový postup výslovně umožňuje nebo pokud to z jeho povahy vyplývá. Přitom je nutno zejména zajistit, že nedojde k rozporu s pravidly vnitřního trhu stanovenými primárním právem. Proto je u směrnic dotýkajících se oblasti volného pohybu osob mezi členskými státy nutno obzvláště pečlivě zvažovat dopad odchylky na příslušná ustanovení základacích smluv ve znění judikatury. V uvedeném případě se jedná o směrnici z oblasti volného pohybu osob a služeb (viz ustanovení preambule), a pro její transpozici je relevantní možnost omezení volného pohybu podle článku 39 odst. 4² a 45³ Smlouvy o založení ES, které byly vyloženy judikaturou Soudního dvora ES⁴. Pro provedení řádné transpozice je nutné, aby příslušná výjimka byla vztahena pouze na pracovní místa, která jsou spojena se zvláštním vztahem věrnosti ke státu, a nikoli na všechna pracovní místa ve správních úřadech.

4) Nedostatky založené na málo podrobné transpozici:**Směrnice stanoví:**

„Členský stát zajistí, že příslušný orgán bude pravidelně informovat subjekty uvedené v článku 2 o následujících skutečnostech:

- a) maximálních hodnotách...*
- b) objemu průtoku...*
- c)“*

Správná transpozice:

„Inspektorát informuje osoby uvedené v odstavci...nejméně jednou za kalendářní měsíc o

- a) maximálních hodnotách...*
- b) objemu průtoku...*
- c)“*

Nesprávná transpozice:

„Inspektorát spolupracuje s osobami uvedenými v odstavci ...“.

² Uvedený odstavec uvádí, že pravidla pro volný pohyb pracovníků neplatí pro zaměstnání ve veřejné správě.

³ Uvedený článek v první větě uvádí, že pravidla vztahující se k právu podnikání a volnému poskytování služeb se nevztahují na činnosti, které jsou v příslušném členském státu spjaty, i když jen příležitostně, s výkonem veřejné moci.

⁴ Např. v rozsudku ve věci 149/79 Komise proti Belgii nebo v rozsudku ve věci 66/85 Lawrie-Blum se stanoví výkladové pravidlo, že článek 39 odst. 4 Smlouvy o založení ES je nutno vykládat restriktivně, a to tak, že může zahrnovat pouze pracovní místa přímo nebo nepřímo spojená s výkonem pravomocí stanovených veřejným právem, jimiž mají být chráněny obecné zájmy státu nebo jeho veřejných orgánů. Tato pracovní místa musejí být spojena se zvláštním vztahem věrnosti ke státu a charakterizována reciprocitou práv a povinností, jejichž základem je státoobčanský vztah.

Komentář:

Podle judikatury Soudního dvora ES⁵ princip právní jistoty naplní pouze jasná, srozumitelná, přehledná a jednoznačná transpozice směrnic. Platí, že pokud směrnice zakládá práva fyzickým nebo právnickým osobám, nebo když upravuje jejich právní postavení, musí být transpozice dostatečně přesná a podrobná, aby si tyto subjekty byly vědomy všech svých práv, která ze směrnice vyplývají⁶. Uvedená zásada platí ve zvýšené míře, jsou-li fyzickým nebo právnickým osobám ukládány nebo upravovány povinnosti⁷. Proto není dostačující odvolávat se v těchto případech na obecný kontext, ze kterého práva a povinnosti příslušných subjektů vyplývají pouze nepřímo.

5) Nedostatky spočívající v transpozici provedené formou odkazu na směrnici:**Směrnice stanoví:**

- a) v úvodních ustanoveních jednak podrobná kritéria, na nichž je založena definice obalu, a
- b) v příloze pak názorné příklady předmětů, které splňují, či nesplňují tato kritéria a které tedy lze, či nelze považovat za obal.

Správná transpozice:

bude provedena například tak, že kritéria spolu s názornými příklady budou převzata do zákona nebo do zákona a prováděcího právního předpisu.

Nesprávná transpozice:

„Při posuzování, zda jde o obal, se postupuje podle kritérií a názorných příkladů uvedených v právním předpise Evropských společenství,“^{)}*

^{*)} *Směrnice“.*

Komentář:

Transpozice formou odkazu na směrnici je z hlediska zajištění právní závaznosti nedostatečná a nelze ji připustit zejména v případech, kdy z transponovaných ustanovení vyplývají práva či povinnosti fyzickým nebo právnickým osobám. Směrnice totiž zavazuje pouze členské státy, které v souladu s čl. 249 a čl. 10 Smlouvy o založení Evropského společenství musejí zajistit, aby ve vnitrostátním právním řádu vyvolávala předpokládané účinky, a které jsou zároveň povinny dodržet veškeré požadavky vyplývající z judikatury Soudního dvora ES (tj. mimo jiné i požadavek na jasnou, přesnou, přehlednou a srozumitelnou transpoziční právní úpravu odvozený od zásady právní jistoty). Transpozice formou odkazu na směrnici by v praxi ztěžovala postavení adresátů právních norem (ti by byli nuceni vyhledávat právní předpisy, které jim nejsou

⁵ Např. rozsudek ve věci 102/79 Komise proti Belgii.

⁶ Např. rozsudek ve věci 29/84 Komise proti Německu.

⁷ Např. rozsudek ve věci 58/89 Komise proti Německu.

určeny, a orientovat se v jejich specifické struktuře) a v podstatě by také vedla k stírání rozdílů mezi směrnicemi a nařízeními, což odporuje typologii aktů zakotvené v čl. 249 Smlouvy o založení Evropského společenství a dělbě pravomocí mezi členskými státy a Evropskou unií (nařízení jsou zjednodušeně řečeno určena především k výkonu těch pravomocí, jichž se členské státy zcela vzdaly, zatímco směrnice představují harmonizační opatření a jsou zpravidla přijímány v oblastech, ve kterých členské státy společně vykonávají ty pravomoci, které si ponechaly).